

назвати історію появи дематеріалізованих грошей. Адже, якщо уважно проаналізувати еволюцію грошей, то можна помітити, що поява безготівкової їх форми пов'язана із використанням у якості платіжного інструменту таких цінних паперів як вексель або чек, які теж здатні слугувати для обміну та розрахунків.

Бібліографічні посилання:

1. Роз'яснення Вищого арбітражного суду України «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із застосуванням Закону України «Про заставу». URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v_602800-99/conv
2. Лунц Л. А. Деньги и денежные обязательства в гражданском праве. М. : Статут, 1999. 352 с.
3. Безклубий І. А. Банківські правочини: цивільно-правові проблеми: монографія. К. : Вид.-поліг. Центр «Київський університет», 2005. 378 с.
4. Витрянский В.В. Договор доверительного управления имуществом. М.: «Статут», 2001. 191 с.
5. Новоселова Л.А. Проценты по денежным обязательствам. М.: Статут, 2000. 176 с.
6. Про платіжні системи і переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346 - III. ВВР України. 2001. № 29. Ст. 137
7. Кузьмин В.Ф. Кредитные и расчетные правоотношения в промышленности. М.: Юрид.лит.-ра, 1975. 200 с.
8. Анциферов О.Д. Залог денежных средств на банковском счете: монография. М.: Волтерс-Клувер, 2011. 144с.
9. Карагусов Ф.С. Ценные бумаги и деньги как объекты гражданских прав: Учебное пособие. Алматы: Научно-издательский центр КООУ, 2009. 232 с.
10. Шимон С. І. Теорія майнових прав як об'єктів цивільних правовідносин : монографія. К. : Юрінком Інтер, 2014. 664 с.

Легеза Юлія Олександрівна

доцент, доктор юридичних наук,

професор кафедри цивільно-правових дисциплін

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

Загальні проблеми юридичної відповідальності неодноразово перебували в центрі уваги науковців-правників, проте, незважаючи на ґрунтовні дослідження, не втратили своєї актуальності. При цьому наявність різночитань та полісемантичність трактувань поняття адміністративної відповідальності посилюються відсутністю його законодавчого визначення, а також дефініцій суміжних понять – «адміністративна правосуб'єктність», «адміністративне правопорушення», – якими оперують судова практика та юридична наука.

Адміністративна відповідальність залишається одним з дискусійним питанням, дискусійним залишаються питання відповідності санкцій за вчинене діяння в цілому, і зокрема – розглядається як один із важливих методів публічного управління у сфері використання природних ресурсів.

Відсутність законодавчого визначення поняття адміністративної відповідальності не сприяє єдності підходів до його розуміння, залишаючись предметом постійних наукових досліджень.

Фундаментальний підхід до визначення поняття адміністративної відповідальності запропонований В.К. Колпаковим та О.В. Кузьменко, що полягає примусовому, з додержанням встановленої процедури, застосуванням

правомочним суб'єктом, передбачених законодавством за вчинення адміністративного проступку, заходів впливу, які виконувані правопорушником [1, с. 252]. Подібний підхід запропонований професором В.Б. Авер'яновим, відповідно до якої адміністративна відповідальність – це різновид юридичної відповідальності, що являє собою сукупність адміністративних правовідносин, які виникають у зв'язку із застосуванням уповноваженими органами чи їх посадовими особами до осіб, які вчинили адміністративний проступок, передбачених нормами адміністративного права особливих санкцій – адміністративних стягнень [2, с. 430-431].

Адміністративна відповідальність за порушення законодавства у сфері використання природних ресурсів настає за вчинення екологічних правопорушень. Д. В. Лазоренко визначає адміністративну відповідальність за вчинення екологічних правопорушень є видом юридичної відповідальності, яка передбачає заходи адміністративного впливу за протиправні й винні діяння, що порушують встановлений законодавчо порядок використання природних ресурсів [3, с. 125].

Професор О. Я. Лазор підкреслює, що адміністративна відповідальність є специфічним реагуванням на правопорушення, зміст якого полягає у застосуванні уповноваженим органом або посадовою особою передбаченою законом стягнення до суб'єкта правопорушення. Такий вид реагування на правопорушення – оперативний засіб впливу на порушників оскільки застосовується в адміністративному чи судовому порядку і для його використання не обов'язково мають бути завдані збитки [4, с. 160].

Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері використання природних ресурсів виступає засобом забезпечення та охорони встановленого державою правопорядку; є нормативно визначеною і полягає в застосуванні (реалізації) санкцій правових норм; є наслідком винного антигромадського, протиправного діяння; супроводжується державним та громадським осудом правопорушника і вчиненого ним діяння; пов'язана із примусом, з негативними для правопорушника наслідками (матеріального, морального, організаційного характеру), який він зобов'язаний зазнати і фактично зазнає; реалізується у відповідних процесуальних формах [1].

Таким чином, адміністративна відповідальність у сфері використання природних ресурсів визначається як засіб публічного управління, який полягає у застосуванні до особи, винної у порушенні вимог природоресурсного законодавства, адміністративних санкцій (до фізичних осіб та посадових осіб), який реалізується в межах спеціально визначеної процедури відповідними органами державної влади, з метою забезпечення виконання завдання збереження та відновлення природо-ресурсної бази держави. При цьому при вирішенні питання застосування до посадових осіб суб'єктів господарювання, винних у порушенні вимог режиму використання природних ресурсів під час здійснення господарської діяльності, заходів адміністративної відповідальності повинно бути водночас вирішено питання застосування адміністративно-господарських санкцій (вилучення прибутку (доходу); адміністративно-господарський штраф; припинення експортно-імпорتنих операцій; анулювання

ліцензії (патенту) на здійснення суб'єктом господарювання окремих видів господарської діяльності; обмеження або зупинення діяльності суб'єкта господарювання; ліквідація суб'єкта господарювання).

Бібліографічні посилання:

1. Колпаков В.К. Адміністративне право України: навч. посіб. / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.
2. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник: у 2-х томах: Том. 1. Загальна частина / ред. колегія : В. Б. Авер'янов (голова). – К. : «Юридична думка», 2004. – 584 с.
3. Лазоренко Д. В. Адміністративно-правове регулювання використання природних ресурсів : дис. к.ю.н. 12.00.07. – К., 2014. – 233 с.
4. Лазор О. Я. Адміністративно-правові засади державного управління у сфері реалізації екологічної політики в Україні : дис. д. наук з держ. упр. 25.00.02. – К., 2004. – 479 с.

Мальцева Ілона Миколаївна

юрист-медіатор

Науковий керівник: Карпенко Роман Валерійович

викладач кафедри цивільно-правових дисциплін

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ПРИСУДОВА ТА СУДОВА МЕДІАЦІЇ ЯК СПОСІБ ВИРІШЕННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ СПОРІВ У КАНАДІ

Медіація набула поширення на території Канади лише після 1990-х років. Протягом тривалого часу ця процедура використовувалась лише як спосіб ви-рішення колективних та приватних спорів, що виникали із трудових правовід-носин. Втім, згодом виникла необхідність пошуку альтернативи судовому розгляду справи, а медіація почала сприйматись як оптимальний варіант вирішення спору. На сьогодні Канада є однією з тих країн, в яких медіація ефективно ви-користовується. Ця процедура сприяє розвантаженню судової системи, а також створює умови для пошуку взаємовигідного вирішення спору приватними особами. Тому, з огляду на специфіку правової системи Канади, а також успіш-ність процесу розвитку альтернативних способів вирішення спорів, досвід цієї країни є показовим і його використання під час запровадження медіації в Україні видається доцільним.

Присудова та судова медіації може починатись як за ініціативою сторін, такі за ініціативою суду. При цьому, у деяких випадках основною підставою для початку медіації є рішення суду, незалежно від згоди сторін на участь у медіації. Присудова медіація, що є обов'язковою для сторін застосовується у провін-ції Онтаріо. Початок такої процедури медіації можливий лише після відкриття судового провадження у відповідній справі. Зокрема, згідно правил цивільного процесу провінції Онтаріо, обов'язкова медіація має розпочатись протягом 180 днів з моменту подання заперечення проти позову. Однак, суд має право продовжити вказаний строк, якщо цього вимагають обставини справи. Такими обставинами можуть бути наявність у спорі більше, ніж двох сторін, а також складний та комплексний характер предмету спору. До початку першого засідання у межах медіації, сторони зобов'язані сформува ти спільну інформаційну базу для забезпечення